

BRANTFORD  
BRIDGEBURG  
CALEDONIA  
CHIPPAWA  
CROWLAND  
FORD CITY  
FORT ERIE  
FORT WILLIAM  
GALT  
GUELPH  
HAMILTON  
KITCHENER  
MONTREAL  
NEW WATERFORD  
NIAGARA FALLS  
OSHAWA  
OTTAWA  
PORT COLBORNE  
PORT ROBINSON  
ST. CATHARINES  
SPRING HILLS  
SYDNEY  
TORONTO  
WELLAND  
WINDSOR

Kelet-

és

Nyugat-

# Kanadai Magyar Újság

EGYESITVE A KANADAI MAGYAR HIRLAPPAL

ALDINA  
BEKEVAR  
CANA  
CALGARY  
EDMONTON  
ESTEVAN  
HALMOK  
KAPOVAR  
LETHBRIDGE  
NORRURY  
OTTHON  
PLUNKETT  
RAYMOND  
REGINA  
SASKATOON  
SAXONHILL  
SOKHALON  
ST. LASZLO  
SZEKELYFOLE  
SUDBURY  
SUMAS  
TABER  
VANCOUVER  
WAKAW  
WEYBURN  
WHITEWOOD

VOL. VII EVFOLYAM

WINNIPEG, MANITOBA, 1930. JUNIUS 5 CSÜTÖRTÖK

NO. 23. SZAM

## THE NEWCOMER AND HIS CHILDREN

AN ADDRESS DELIVERED BY REV. F. KOVACS AT THE Y.W.C.A. REGIONAL CONFERENCE AT HAMILTON, ONT.

(CONTINUED)

The problems of the newcomer, while alone, are comparatively simple but when he has a family, the proposition is severely complicated. He is too slow in adjusting himself to his new life and his children are too fast in growing into it. Thus a gap is developing between parent and child. The situation is somewhat similar to that of the hen with the ducklings, if I may use the example. But grave danger lies in this situation if you consider, that in a country, where moral and religious education is left to the discretion of the parents, that education might be neglected. In fact, there is hardly time for it and if there are children nourished on the milk of superiority over everything connected with the past, are liable not to respect their parents who are representatives of that past life.

A pathetic story is that of Michael Strong in the Hungarian Observer. He comes to this country with high hopes for securing a good home, making a decent living, giving his children a good education and enjoying his old age in peace. He carried out his plans with a strong will. But while toiling from day to day to secure financial independence, he lost sight of the original purpose of his life, financial independence, the means between the aim and his children grew up as strangers. He had no influence over them. They became "Misses" and "Gentlemen", but in his old age he was still the same old "robot". The story ends, where the stopped old man carrying his dinner-pail meets one of his daughters on the street. She passes by, turning her head away as if she did not see him. A tear in his eyes signified the pain of his soul. He had to admit that he was not Michael Strong anymore, but Michael Weak!

There is a challenge to the young women of Canada in these facts and the problems behind them. But there are still more standpoints from which the newcomers' situation should be judged. There is his "ideal", the hidden life. This must stand, because native Canadians do not always associate the "foreign-born" immigrant with religion, art, and generally speaking, the ideal features of life. There are two reasons for this attitude, being 90% of the new comers are under handicaps. Owing therefore to lack of leadership and the absence of the more educated professional among the European immigrants, they are unable to properly express their idealism in various spheres as Anglo-Saxon immigrants can or have done for example in the past, coming over together with their leaders.

But although unexpressed, there is idealism in the immigrant. While for example professors and even ministers deserted to the ranks of rationalistic, Godless teaching, the farmers or peasants of Europe have maintained their faith in God and with a true conservative instinct (which is often mocked as backwardness) preserved also their ancient arts their folk-songs, social customs and handicrafts. Coming closer concluding paragraphs, I wish to lay emphasis on this side of the problem, for there is an opportunity for native Canadians and newcomers to teach and to learn, to give and to take.

And since idealism comes from the same fountainhead, the same divine spirit, it is not very hard to discover common sympathies in divergent forms. Religious gatherings, exhibitions of homeland work, folk-song and artistic concerts, etc. will provide a world of information and inspiration for understanding and co-operation. Our religion suggests an attitude toward our fellow men where by every individual—even if unde-

veloped—is a chrysalis pool, reflecting the same divine face.

Then the newcomer should be considered as a future Canadian. If he is accepted as such, there is no need for being jealous of his economical or intellectual success. How often we find, that if a foreign-born Canadian commits a crime, even if he was here for scores of years, even if he received his training in Canadian institutions — he is called a foreigner and if he does anything commendable, even if he is here but a few years, he is called a Canadian, or at least, his origin is not emphasized. This tends to create the impression, that the foreigner and foreign-born has a greater tendency for criminality. The prison statistics should give answer to this, however... I only wish to state, that during my 17 years of religious and social work among the foreign-born, I have had to deal with very few criminal cases in connection with the newcomers of the first generation, but so much more with the offspring of the foreign-born.

The newcomer should also be considered as a brother. In this light differences of behavior or opinion will become superficial and the great essential points of similarity will be brought out. Members of the same family through Christ and God the Father. Citizens of the same Kingdom.

The higher attitude we approach the question from, the more universal ground we tread, the less marked the differences, the closer we get to God. Where there is faith in God, there is faith in our fellowmen. Where there is faith in our fellowmen, there is a willingness to come, to appreciate, to love one another and to see things and men with a brotherly attitude. Founded on biblical principles ever adhering to high ideals, cultivating the proper atmosphere, having well trained leaders and through worldwide connections a world-wide vision — we have to "blaze the trail" in this respect. Much has already been done by some religious and altruistic organizations and much will be accomplished in the future.

## ISMÉT GYENGÉLKEDIK V. GYÖRGY

György király az utóbbi időben ismét kénytelen volt visszavonulni rendez munkarendjének pontos elvégzésétől, miután csúszos rohamok támadtak meg gyenge eszévesét. Lapzártakor azt jelentették az angol távirati irodák, hogy aggodalomra nincsen ok és V. György ismét térvehette hivatalát június 3-án, amikor 65. ik születésnapját ünnepelték.

## FAGY PUSZTÍTOTT ONTARIÓBAN

A napokkal eselött beköszöntött kánikula ellenére az északak egyes vidékeken meglehetősen hűvösre fordultak, uyhogy sok helyről kárt jelelnek a gazdák. Ontarió egyes részein a fagy a gyümölcsösökben is pusztítást vitt végbe, minek következtében különlegesen jó termést kevesen várnak.

## ISMÉT LEERESZKEDETT EGY HORDOUTAS A NIAGARAN

Bár már nem egy ember vesztette az életét azal, hogy könnyelmű fejjel leereszkedett a Niagara víziesen, ugy látszik ez a nyaktörő mutatvány még mindig érdekli az embereket. A múlt héten ugyanis megint akadt egy vállalkozó szellemű amerikai, aki a külön erre a célra készült acélhordóban nésett szembe a Niagara sziklá közt leleszkedő halállal. Szerencsésjében azonban kutyája bája sem történt s állítólag újra meg akarja próbálni a dolgot — látha akkor sikerül örökre ott maradnia a hullámsírban.

## ISMÉT KÉSIK AZ R-100

Kábeljelentések alapján megírtuk, hogy az angol léghajóipar legújabb gyártmánya, a diadalmas Zepellinnél is nagyobb R-100 hamarosan megérkezik Kanadába. Azonban hiába készítették el számára a Montreal melletti St. Hubert repülőtérén a "Mooring Mast"-nak nevezett kikötő-tornyot, az R-100 nem indulhatott el Londonból, miután egyik próbapilésze alkalmából megsérült.

Legújabb az a távirati értesítés jött Ralston kanadai lég-

ügyi miniszterhez, hogy az R-100 minden valószínűség szerint csak június hó végén vagy július elején indulhat kanadai útjára, miután a javításhoz szükséges anyag nem kapható készre és azt előbb elő kell állítani. Eszerint a tiszta alumíniummal burkolt R-100 nem bizonyult biztonságosabbnak a vízhatlanított nyers selyemmel bevont Zepellinnél, amely azalatt, hogy az R-100 kanadai útjára készült, megjárta a félvilágot.

## Kacska volt az újabb magyar királypuccs híre

A New York Times című világlap, amelyről éppen nem állíthatjuk, hogy valami nagy barátja volna a magyaroknak, mint szenzációkra vadászó sajtószerutánáját a múlt számunkban ismertettük, hogy megtudja az adatokat Ottó királyfi-nak az öszre tervezett állítólagos megkoronáztatását illetően. Végül is kénytelen beismerni a nagy amerikai naplap, hogy egy királypárti, mint a Habsburg-ellenes körökben hiába érdeklődött a "királypuccs" részleteiről, miután mindenütt láptalan pletykának tartották az egész ügyet, amit a kisan-tant eszelt ki, hogy ezáltal iz-

gathasson Magyarországot ellen. Megjegyzli a New York Times, hogy még abban az esetben is, ha a magyar nép trónra akarná ültetni Ottót, Magyarországon mindenki meg van győződve arról, hogy annak még nem érkezett el az ideje és hogy elsősorban az ország gazdasági ügyeit kell rendezni és külföldi összeköttetését kell véglegesen kiépíteni. Az egész mendemondának az az alapja, hogy Ottó európai tanulmányutja meghiúsult volna s hogy Albrecht főherceg állítólag lemondott trónkövetelési igényeiről, hogy elvehesse szíve választottját, aki nem főzri családból származik.

## HOOVER ELNÖK KANADÁBA JÖN?

A magyarbarát cikkeiről ismeret "Lethbridge Herald" egyik legutóbbi számában azt a szenzációs bejelentést közli, hogy Hoover elnök még e nyár folyamán ellátogat Kanadába. Az Egyesült Államok alkotmányának legfőbb öre a hírek szerint Délalbertán keresztül fog belépni Kanada területére és a Glacier, valamint a Waterton parkokban fog tölteni egy-két hetet pihenőként.

Hoover kanadai útja annál inkább számított az érdeklődésre, miután eddig csak Harding elnök látogatta meg Kanadát hivatalos ideje alatt s akkor is csupán Vancouverben állapott meg. Hoover elnök látogatása mindenesetre jó hatással lesz az amerikai turisták kanadai látogatására, amennyiben az elnök a jelek szerint maga akar előjárni a kanadai Sziklás hegység páratlan szépségeinek megcsodálásában.

## Magyarok a hamiltoni Anyák ünnepén

Nagy sikerrel folyt le az anyák ünnepélye a "Motherhood Pageant" Hamiltonban. Négyezer jegyet adtak el előre ez ünnepélyes előadásra, uyhogy a telt színházba az előadás estéjén már nem lehetett jegyet kapni. Tandy Victor színházi rendező vezetése alatt felelevenítették a lelkes hölgyek azon nők emlékét, akik a történelemben az anyákról gondoskodtak. Egy másútan vonultak be a különböző nemzetiségű csoportok s míg a színpadon voltak, "Idő apó" elmondta, hogy melyik nemzet mit tesz az anyák megvédelmezésé terén.

Magyarország említésére állítólagos moraj zugott végig a színházon s a magyar csoportot taps vihar fogadta. Nagy kitüntetés volt ez a magyarságra, hiszen csak egy-két ízben szakította meg tetszésnyilvánításával a kö-

zönség az előadást. Miss N. Stevens képviselte Szent Erzsébet-et, kézenfogva vezette a kis Kovács gyerekeket, kik ez alkalommal talpig matyóba öltöztek. Kísérők voltak Farkas Józsefné és Békészy Zsófia csninos magyar viseletben. Az előképet Miss Nora Frances Henderson írta s a hamiltoni nőegyesületek szövetsége rendezte. Az előadás tiszta jóvedelmét jótékony célra fordítják.

## HARMAN FULLADTAK A KUTBA

Quebec tartomány Three Rivers városában három kultúróra oly szerencsétlenül omlott rá a föld, hogy mire a mentők leérkeztek a mélybe, már egyik sem volt életben. A jelek szerint nem építették meg elég erősen a kut favázát s ennek tudható be a szerencsétlenség.

## „Ne menjenek Nyugatra — ne menjenek Keletre!”

Jellemzőül a munkanélküliség szinte kétségbeesztő mérettelre, lapunk keletkanadai barátai több újságírókat küldtek be szerkesztőségünkbe, hogy azok közléseivel lehetőleg akadályozzuk meg a magyarság felesleges és felettsébb költséges cél nélküli vándorlását. Míg a Nyugat-kanadában megjelenő angol naplapok legtöbbször apróhirdetéseik között öles betűk hirdetik: "Ne jöjjen Keletre, Montrealba, Torontóba stb. miután ott is óriási a munkanélküliség." — ad-

dig pl. a Hamilton Spectatorban nyugati városok vezetőségének hírdetéseit látjuk a következő szöveggel: "Munkások! Ne jöjjenek Winnipegre, Regina, Saskatoonba, Calgaryba, Edmon-tonba stb., miután ezer és ezer szakképzett munkás van máris kereset és kenyér nélkül. Több munkás van kéznél, mint amennyit valaha is el tudnánk helyezni. Ne jöjjenek tehát, hiszen hatóságai segítséget ugysem tudunk adni!"

## MAGYARBARÁT CIKKET KÖZÖLT A "PRINCE ALBERT HERALD"

Saskatchewan tartomány legészakibb városában, Prince Albertban, amely valósággal géopontja a vadfogóknak és legújabbban a mesze északra is felmerészkedő gazdálkodóknak, a "Herald" az egyetlen napilap, amely mintegy ötven mérföld körzetben uralja a vidéket is. Miután Prince Albert környékén sok magyar telepes érzett már becsületet az elmúlt husz-három esztendő alatt a magyar névnek, annál nagyobb örömmel vették az S. H. honfitársunk szíveségéből beküldött maguk 23-iki Heraldot, amely terjedelmében emlékezik meg arról, hogy az újabb magyar telepesek is méltók a régikanadai pionirokhoz.

kedhetik olyan erényekkel, mint a magyar. A cikk kiemeli, hogy nemcsak az erdőirtásban, földművelésben és állattenyésztésben tűnnek ki a Prince Albert, Spiritwood és North Battleford vidéken letelepedett magyarok, hanem ugyancsak megállják helyüket az angol nyelv elsajjttásában is. Mindenesetre kívánatos volna, — írja a Herald, — ha többet foglalkoznának a magyarokkal és legalább küdenek időnként felidőttek angoltanító tanárokat, mint például a menoniták esetében. A Herald magyarbarát angol cikkét egyik legközelebbi számunkban mindenesetre közzé fogjuk, hogy olvasóink megmutathassák azoknak is, akik nem olvashatták az Albert Herald valósággal dicshimnusz zeng a magyar farmerrel és egy lunk. ben elismeri, hogy kevés népfaj dicse-

## LEGUJABB HIREK

Br. CSAVOSSY JÓZSEF, ALBERTA COCHRANE állomása melletti mintagazdaság tulajdonosa és a Kanadai Magyar Szövetség elnöke lapzártakor érkezett meg Detroitból kanadai gyártmányú DeHaviland Gipsy Moth repülőgéppel s miután illetékes magyar vezetőkörökkel tárgyalásokat tartott, azonnal folytatta útját nyugat felé. Br. Csávossy ezuttal 4,200 mérföldet tett meg, ami éppen kétszer annyinak felel meg, mint a kanadai St. Johns és Európa partjai közötti távolság, amit az óceánrepülőeknek kell átháldniuk.

JUNIUS 4.-EN TRIANON ELLEN tüntetett az egész világ magyarsága. Míg egész Amerika és Kanadaszerte méltó formában gyászóltak meg a békeparancs kényszerű aláírásának tizedik szomorú évfordulóját, addig a más világrészekre szakadt külföldi magyarok sem feledkeztek meg az elnyomottak fájdalmas megaláztatásáról. Magyarországon még a zene is mindenütt elhallgatott ezen a napon a Magyar Nemzeti Szövetség felkérésére.

BORZALMAS ERDŐTÜZEK PUSZTITANAK Ontario nyugati részében. Számátalan városból kénytelen volt éjnek idején futva menekülni a lakosság s a veszélyeztetett területeken a telepesek a külvilágtól elzárva, minden segegy nélkül várták a sorsukat. Hurkett mellett öten veszték a lángokba és sokaknak az életéért agódnak. Ugyanekkor Hamilton és Walkerville, valamint a manitobai Selkirk városokban is óriási tüzvéz pusztított.

MEGDÖNTÖTTE A MAGYAR RISZTICS JÁNOS IDŐTARTAMKORDJÁT két olasz pilóta, amidőn 67 óra és 15 percig maradtak a levegőben mégpedig gazolin-uratóltás nélkül. Ugyanakkor az Egyesült Államok indianapolisi 500 mérföldes automobilversenyén nem tudtak rekordot javítani, ellenben öten meghaltak, ketten életveszélyesen megsebesültek és 200,000 dollár értékű versenygépkocsi vált teljesen hasznavehetetlenné.

EGY DOLLAR SEGÉLYT FIZET AZ OTTAWAI KORMÁNY minden tonna nyugatkanadai szén után, hogy ezáltal ellensúlyozza az amerikai szénnek Kanadába való beüzönését és egyúttal csökkentse a bányászok munkanélküliségét. A vasutársaságok is hajlandóknak mutatkoztak nagyobb szállítási engedményt adni az olcsóbb szénárak ellenében és így végeredményben Kanada szénfogyasztó közönsége olcsóbb szénhez jut s ennek folytán honfitársain is segít, ha kanadai szénre vásárol.

NEGYVEN EMBER MEGVESZETT ESZÉKEN a szerbek által megadított Szlavonorság székfűrészában. A rettenetes szerencsétlenséget egy kutyája által megmárt tehén tejének élvezete okozta s bár amint észrevették a katasztrófát, a betegeket azonnal orvosi kezelé alá helyezték, legtöbbször borzalmas halállal fog kiszívandni. Sulyosította a helyzetet az is, hogy Budapestben van a legközelebbi Pasteur-intézet, azonban míg a szerbek utóéletet adnak a horvátoknak, valószínűleg az édozások legnagyobb része nem lesz már életben.

AGYONLÖTTE FELESEGÉT, MAJD ÖNMAGÁT Antonovics Mihály Montreálban. Bár a szomszédok hallottak valamit zajt, nem hitték, hogy a házastársak perlekedése ilyen tragikusán fog végződni. Csak amikor a szerencsétlen házaspár lánya hazatért és feltörte az ajtót, akkor vették észre, hogy mily rettenetes tettre határozta el magát az elkeseredett férj.